

ZDRAVOTNICTVÍ: Program stimulace zraku zachránil za deset let zrak 4500 dětem

24.10.2022 - Magdalena Růžková | Společnost pro ranou péči

Unikátní služba takzvané rané péče zlepšuje život dětem s různými formami postižení již 32 let. Na děti se zrakovými vadami se zaměřuje Společnost pro ranou péči, která za posledních deset let zachránila zrak 4500 dětem, jen za loňský rok to bylo 614. Terapeuti dětem pomáhají rozvíjet zrak během raného dětství, protože pozdější pomoc již nemusí být účinná. Pobočky organizace jsou v Praze, Ostravě, Brně, Českých Budějovicích, Karlových Varech a Olomouci.

Program stimulace zraku zachránil za deset let zrak 4500 dětem

Unikátní služba takzvané *rané péče* zlepšuje život dětem s různými formami postižení již 32 let. Na děti se zrakovými vadami se zaměřuje *Společnost pro ranou péči*, která za posledních deset let zachránila zrak 4500 dětem, jen za loňský rok to bylo 614. Terapeuti dětem pomáhají rozvíjet zrak během raného dětství, protože pozdější pomoc již nemusí být účinná. Pobočky organizace jsou v Praze, Ostravě, Brně, Českých Budějovicích, Karlových Varech a Olomouci.

PRAHA, 24. října 2022 – Zrak člověku zprostředkovává zhruba **80 procent** veškerých informací. Schopnost vidět je však dovednost, kterou se člověk musí učit od narození, a to za pomoci rodičů. Pokud má dítě zrak nedostatečný z jakéhokoli důvodu, třeba kvůli oční vadě, je třeba jej cílenou stimulací podpořit.

Zásadní roli ve vývoji dítěte **hrají první tři roky života**. „Právě v období do tří let jsou kompenzační možnosti mozku tak obrovské, že umožňují nejlépe rozvinout náhradní zrakové mechanismy i u těch dětí, které mají v některé oblasti vývoje vážný handicap. **Pokud se v tomto období nepodaří zrakové schopnosti rozvinout, později to už nemusí být možné vůbec.** Proto je třeba zprostředkovat zrakové podněty dítěti **na míru** s cílem **kompenzovat nedostatky** ve zrakovém vnímání dítěte a v těžkých případech se pokusit zbytky zraku zachovat,“ vysvětluje principy práce s klienty PhDr. Jitka Barlová, Ph.D., ředitelka pobočky Společnosti pro ranou péči v Karlových Varech.

Mezi hlavní zrakové diagnózy, se kterými se klienti obrací na Společnost pro ranou péči, patří: *poruchy binokulárního vidění (včetně refrakčních vad), kortikální poškození zraku, vrozený nystagmus, retinopatie nedonošených dětí a atrofie zrakového nervu.*

„Řada dětí má navíc **kombinované postižení**, tedy zrakové a k tomu další zdravotní hendikep – postižení mentální, tělesné, smyslové nebo poruchu autistického spektra. Představují zhruba **polovinu našich klientů**. Péče o takové děti je samozřejmě náročnější,“ vysvětluje Mgr. Kateřina Doskočilová, zraková terapeutka Společnosti pro ranou péči.

Oční vady se liší podle toho, zda se jedná o dítě s čistě **zrakovým hendikepem** (261 dětí, tj. 41,5%), nebo zda jde o již zmiňované **postižení kombinované** (321 dětí, tj. 51%) nebo děti bez základní diagnózy (47 dětí, tj. 7,5%).

V obou kategoriích jsou některé diagnózy zastoupeny shodně: „Jedná se o poruchy binokulárního vidění včetně refrakčních poruch, retinopatie nedonošených dětí a nystagmus. Centrální porucha zraku dominuje u dětí s kombinovaným postižením, velký podíl činí děti, které jsou bez zrakové diagnózy a současně u nich pozorujeme značné nedostatky a obtíže ve zrakovém vnímání. Naopak u dětí s izolovanou zrakovou vadou jsou často zastoupeny diagnózy jako katarakta, albinismus a kolobomy,“ dodává Mgr. Kateřina Doskočilová, zraková terapeutka Společnosti pro ranou péči.

Program stimulace zraku zachraňuje zrak a šetří zdravotnické peníze

Program stimulace zraku patří mezi specializovanou a osvědčenou podporu rodin dětí se zrakovým postižením. V předchozím roce Společnost pro ranou péči touto formou **pomohla 614 dětem**. U dalších 15 se konzultace zaměřovaly na podporu kompenzačních mechanismů, například rozvoj hmatu či sluchového vnímání.

„**Instruktorce stimulace zraku** či zrakové terapeutky u každého dítěte nejdříve zjistí, jak zrak využívá, co s ním dokáže a kde má limity. Následně naše poradkyně učí rodiče, jak jej s dětmi **cíleně stimulovat, třeba formou hry**. Pravidelný trénink pak rozvíjí funkce vidění a související dovednosti dítěte,“ vysvětluje PhDr. Jitka Barlová, Ph.D., průběh stimulace.

Raná péče navíc výrazně **snižuje výdaje na pozdější zdravotní péči a sociální služby**. Některé rodiny, kterým se včasná podpora a odborná pomoc nedostane, mohou tuto náročnou životní situaci řešit umístěním dítěte do ústavní péče.

„Pokud pracujeme s celou rodinou dítěte se závažným postižením či onemocněním **včas**, to znamená, že podpory se rodině dostane nejlépe ihned po zjištění diagnózy, tak **podstatně snížíme náklady na následnou péči v pozdějším věku či dospělosti**. Navíc se ranou péčí zvyšuje šance, že dítě bude v životě samostatné a povede plnohodnotný život,“ uzavírá PhDr. Jitka Barlová, Ph.D.

V případě zájmu o služby rané péče se mohou rodiče obrátit na kontakty uvedené na www.ranapece.cz.

Pro více informací: Magdalena Růžková, **Společnost pro ranou péči**, e-mail:
magdalena.ruzkova@ranapece.cz

INFOBOX: Po narození u každého dítěte dochází k fyziologickému růstu oka, k jeho vývoji, k vývoji zrakové dráhy a dochází i k dozrávání mozku na podkladě vnější stimulace, opakování a učení. To vše má vliv na rozvoj zrakových funkcí a díky tomuto procesu jsme schopni vidět. Skrze zrak poznáváme svět, získáváme informace, jsme motivováni k pohybu a máme možnost aktivní komunikace.

INFOBOX: Raná péče je podle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách, sociální terénní služba, příp. doplněná ambulantní formou služby, poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je [zdravotně postižené](#) nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby.

O Společnosti pro ranou péči, z. s.

Společnost pro ranou péči učí rodiny žít normální život i s dítětem s postižením. Poradkyně rané péče přivázejí odbornou pomoc až domů. Společně s rodiči rozvíjejí dítě tak, aby co nejlépe využilo svůj potenciál. V České republice organizace aktivně působí od roku 1990. Od svého vzniku pomohla už tisícům rodin, aktuálně se prostřednictvím 7 poboček stará o více než 800 rodin v 10 krajích.